

॥ ४३ ॥ दैवेन दैवगत्या मम चाक्षुषौ चक्षुर्गोचरौ ॥ ४४ ॥ एवं कार्यादिकं पृष्ट्वा तदुपेक्ष्य स्वप्रयोजनं संपन्नमित्याह ॥ इमं देशमिति ॥ इह तिष्ठतः क्षुधार्तस्य मम भा
ग्यादिमं देशमनुप्राप्तौ ॥ ४५ ॥ ततः किं तत्राह ॥ दुर्लभमिति ॥ ४६ ॥ मुखेन परिशुष्यतोपलक्षितं लक्ष्मणमुवाच ॥ हे सत्यविक्रम कच्छात्कष्टात्कष्टतरं राज्यभ्रंशवनवासप्रि
यापहारादि प्राप्य स्थितयोरावयोस्तां प्रियामप्राप्यैव जीवितांतायेदं व्यसनं प्राप्तं यदेवमतः सर्वेष्वपि भूतेषु कालस्य वीर्यं सुमहत् अनर्गलप्रचारमस्तीतिशेषः ॥ ४७ ॥

तावुवाच महाबाहुः कबंधोदानवोत्तमः ॥ कौयुवां वृषभस्कंधौ महाखड्गधनुर्धरौ ॥ ४३ ॥ घोरं देशमिमं प्राप्तौ दैवेन मम चाक्षुषौ ॥ वद
तं कार्यमिह वां किमर्थं चागतौ युवां ॥ ४४ ॥ इमं देशमनुप्राप्तौ क्षुधार्तस्येह तिष्ठतः ॥ सवाणचापखड्गौ च तीक्ष्णशृंगाविवर्षभौ ॥ ४५ ॥
मांतूर्णमनुसंप्राप्तौ दुर्लभं जीवितं हि वां ॥ तस्य तद्वचनं श्रुत्वा कबंधस्य दुरात्मनः ॥ ४६ ॥ उवाच लक्ष्मणं रामो मुखेन परिशुष्यता ॥ कच्छा
त्कष्टतरं प्राप्य दारुणं सत्यविक्रम ॥ ४७ ॥ व्यसनं जीवितांताय प्राप्तमप्राप्यतां प्रियां ॥ कालस्य सुमहद्वीर्यं सर्वभूतेषु लक्ष्मण ॥ ४८ ॥
त्वांच मांच नरव्याघ्रव्यसनैः पश्य मोहितौ ॥ नातिभारोस्ति दैवस्य सर्वभूतेषु लक्ष्मण ॥ ४९ ॥ शूराश्च बलवंतश्च कृतास्त्राश्च रणाजिरे ॥
कालाभिपन्नाः सीदंति यथावालुकसेतवः ॥ ५० ॥ इति ब्रुवाणो दृढसत्यविक्रमो महायशादाशरथिः प्रतापवान् ॥ अवेक्ष्य सौमित्रिमुद
ग्रविक्रमः स्थिरांतदास्वामिति मात्मना करोत् ॥ ५१ ॥ इत्यार्षे श्री० वा० आदि० आर० ॥ एकोनसप्ततितमः सर्गः ॥ ६९ ॥ ॥ ७५ ॥

॥ ४८ ॥ कुतोयतस्त्वांचेति महाबलपराक्रमावपि व्यसनैर्दुस्वैर्मोहितौ कालः करोतीति पश्य उक्तार्थस्यैव प्रपंचो न हीति नातीति पाठांतरं ॥ ४९ ॥ ५० ॥ उदग्रविक्रमः उत्कटप्र
राक्रमोरामः सौमित्रिमवेक्ष्य दीनमिति शेषः ॥ स्वांमतिमात्मनात्मवैभवेन स्थिरामकरोत् ॥ ईषदपि विषादं न प्राप्तवानित्यर्थः अत्र लक्ष्मणस्यापि लोकव्यवहारनात्यमेवे
त्यन्ये ॥ ५१ ॥ इति रामाभिरामे श्रीरामीये रामायणतिलके वाल्मीकीये आदिकाव्ये आरण्यकांडे एकोनसप्ततितमः सर्गः ॥ ६९ ॥ ॥ ७५ ॥ ॥ ७५ ॥